

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România străină:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.,
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun.

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploiești.

Pe față!

Părintele Goldiș, ridicat în scaunul episcopesc dela Arad, însemnează dar' nu numai un program politic bine pronunțat, ci și un program cunoscut și recunoscut atât de Români, cât și de Maghiari... „Trib. Pop.” în nr. 163.

În sfârșit au eșit pe față! Sobolii organizației noastre politice s'au desvilit; au eșit la lumină! Și lumina este moartea sobolilor!

Născuți din conventicole, cu scopuri ascunse dar' perverse, — ascunsă li-a fost toată mișcarea și lucrarea de până acum. Iei-colea s'au mai dat de gol; când și când s'au mai demascat ei înșiși. Dar' în momentul următor s'au recules, au negat, au intervertit, au făcut sgomot, au înjurat și au continuat mai departe să îmbete lumea cu frase și cu înșuări calumnioase, ce aruncă în dreapta și în stânga, spre plăcere tuturor elementelor cuprinse de eterna sete de scandal.

Au fost ei și înainte demunți de oameni cinstiți și integri. Dar' au dat tagă și au declarat de „nebun”, pe cel-ce desvilea intrigele estinse și ascunse, cari au dat naștere pășirii lor în public ca organ de publicitate.

Acum s'au desvilit ei înșiși, și s'au demascat, așa de fără genare, cu atâtă desinvoltură, și cu atâtă curaj — dacă e permis a numi curaj și insistența spre rău — încât „îi-se par că au înnebunit, nu altceva.

Înainte de 14 Mai, câtă vreme purtau campania aceea ne bună, — numită „contra neamurilor”, de fapt contra neamului — negau față, că ar vrea pe Goldiș. Pe urmă l-au ales pe el, și au continuat și mai departe cu procedurile lor necinstite de a ataca pe toată lumea, care nu se închină lui Goldiș.

Ziceau că au făcut un act bisericesc, în favorul administrației bisericești, și că n'au nimic cu politica aleșului lor. Dar' la prima ocazie, ce li-s'a dat s'au imbrăpoșat cu amicie politici, maghiari, ai lui Goldiș, și au proclamat de al lor, *credeul politic* — al „trădătorului” de ieri. Din instalarea aceluia, care până mai ieri „apostat și trădător” era numit de ei, au făcut serbătoare strălucită națională, ear' serbătoare de țărani nostri cei cu bună credință — au prefăcut-o în *ăldomăș* ungurese de înfrățire cu cei mai urgiști dușmani ai dușmanii nostri, „prietenii buni” ai fostului deputat liberal Goldiș.

Și ceea-ce luni de zile au tăgăduit cu persistență, unul din ei a mărturisit-o cu insolență și fără pic de sfială în fața lumii. A mărturisit-o, că dintr'un act sfânt al bisericești, au făcut act de clică politică.

Și zicea Mangra, căpetenia călugărească a acestor mercenari politici:

„Pentru realizarea împărăției luminei și a adevărului. Realist s'au lăpădat de prejudeciile societății, ținând cont de firea și caracterul popoarelor. Astfel și noi, reprezentanții clerului și ai poporului nu ne-am lăsat dominați de prejudeciile ce se ridicaseră împotriva Ilustrității Sale noului nostru episcop, ei desfășurând stegul pentru alegerea Preasfinției Sale, l'am dus la biruință. Prin acțiunea și procederea noastră rezoluată, am dat pildă de ceea-ce factorii chemați ai vieții publice de stat trebuie să facă și ei din partea lor, pentru a se stabili buna înțelegere și încrederea reciprocă între popoare.”

Va să zică, la mărturisirea păcatului ce l-au comis, — dar' l-au negat, — mai adauge și obrăznicia de a se asemăna apostolilor! Și când se da de gol, de a fi mințit un popor întreg, abuzând de cele mai sfinte ale lui drepturi, are nerușinarea de a se înalța! Mărturisind, că a făcut din ale bisericești drepturi netrebnică unealtă de politică clicășă, păcătoasă, mai comite și blasfemia de a se pune alături cu „inte-

meiitorii împărăției luminei și adevărului.”

Acum își deserviră opera desvilei de sine.

O spun pe față, că Goldiș le este programul! Acel Goldiș, care cum înșiși a recunoaște de nou nu se sfiește: „a făcut propagandă pentru o alianță frățească între poporul maghiar și român”. Acel Goldiș, despre care groful Tisza o spune — și ei înșiși o mărturisesc — că „ei, Maghiarii, toți ved în episcopul Goldiș realizarea unei idei, care pe toți îi înveselește.”

Cutezanța și-a ajuns deci marginele. Cel bătut de neamul întreg ca apostat de biserică și neam a fost ridicat nu numai spre batjocorirea bisericești, ci și a neamului, și pus a fost simbol de înfrățire între acele două popoare, care de secole luptă între sine pentru existență.

Dacă înfrățirea ar fi în sinceritate căutăată și voită — ar fi pagubă! Căci se compromite nesimțit sub auspiciile unui astfel de simbol odios.

„Infrățirea” însă se contemplează ca abdicarea noastră dela ori-ce drept de existență și dezvoltare, dela ori-ce aspirațiune națională, culturală și de progres, ca o îngrâdătură și supunere la grația celor-ce pierirea ni-o vreau.

Și astfel proclamarea ei, din partea unor Români, în fața neamului românesc, este o insultă, un act de lesanățiune.

Actul s'a săvârșit. În cel mai grav moment s'a săvârșit.

Azi, când se recunoaște, că rezistența noastră e o armă ce-i genează și o armă ce nu ni-se poate lua, — azi tocmai ei strigă să aruncăm arma din mână și să ne prosternem la picioarele inimicilor nostri.

Din noștră cea mai sigură ei vor să ne scoată, ca să ne dea pe mâinile turbaților stăpânitori, cari nici existența nu ni-o recunosc, nici dreptul elementar al liberei intrărilor și organizării pe baze naționale nu ni-l respectă, nici cele garantate prin legi de ei făcute nu ni-le dau, — din contră tot mai mult strigă și întăresc cătușile pe corpul națiunii, și tot mai mult distrug toate garanțiile libertăților publice.

În conferințe universale se proclamă principiul arbitrajului și se cere codificarea drepturilor ce popoarele le au față cu statele, și tot mai mult se vede din cucerirea ce umanul o face în lume, că *împărăția forței brutale* e pe sfârșite și că *zoriștea libertății* tuturor popoarelor e aproape. — Și tocmai în acest moment, ce ne umele de curaj și de nouă puteri, vin ei, cei mai urgiști în sinul neamului, ca să ne propovăduiască desarmarea dela lupta noastră sfântă, și abdicarea de aspirațiunile drepte, pentru cari atâtea jertfe de sânge și de libertate am adus!

E ne mai pomenită cutezanța lor! — Dar' e bună. Planurile lor ascunse i-au arătat în toată răutatea rușinoasă. Mămintele spoite s'au deschis și se vede uriciunea cuprinsului lor! Sobolani au eșit la lumină: lumina va fi moartea lor.

Să miră și acei puțini, cari au mai ținut ceva la unii din ei. Încrămenesc bătrânii, cari iau văzut cândva la luptă și cu mâni tremurătoare ridică acum bastonul, zicând cu voce de înfuriată:

— „De ar fi înaintea mea aș toca în cap pe nemernicul, care sorie așa.”

De acum lumină s'a făcut. Stăm în fața celui mai scârbenos intrăg. Oameni, cari n'au fost nici-odată sinceri, es pe față și ne spun acum că vor să ne îngrâdătură pentru-ca să-i facă favoruri. Să le mulțumim că ne-au spus-o în sfârșit pe față, și să-i tratăm după-cum merită: cu întreg disprețul nostru, ca pe niște agenți și mercenari egoiști, ce sunt!

Sibiu, 8 Sept. n.

Pășirea lui Lauran în contra mișcării de apărare ce s'a pornit în sinul bisericești gr.-cat. române, a provocat indignare generală în toate cercurile.

„Gazeta Transilvaniei” se ocupă și ea într'un prim-articol cu afacerea. „Cine compromite cauza?” — întreabă „Gazeta”. Și răspunde:

„Cel-ce compromite formal cauza cea mare a bisericești unite este prin urmare însuși părintele Lauran, nu însă acei preoți bravi, cari și-au făcut datoria lor de vrednici păstori ai poporului credincios și de buni Români și despre a căror competență în a se îngera acolo, unde se tractează de independența bisericești unite românești, i-se va da, sperăm, dlui Lauran încă de aci încolo ocaziune de a se convinge.”

Din Austria. Lui „Vaterland” i-se comunică din izvor sigur și bine informat, că **reichsrathul** nu va fi convocat decât pe una din zilele dintre 22 și 29 Octomvrie. Contele Thun fine mult la reactivarea, cât mai grabnică a parlamentului, pe care contele Goluchowski în înțelegere cu prim-ministrul Széll dorește ca să fie alese și convocate cât mai curând delegațiunile. Parlamentul va fi convocat probabil pe 24 Octomvrie.

Pentru-ca să se poată reactiva viața parlamentară contele Thun tratează cu diferitele partide. El crede, că dacă nu va pute câștiga opoziția germană, îi va succeda totuși a produce sciziune între partide și astfel va câștiga delegațiunile, după dorința lui Goluchowski.

La tratări însă Thun are lipsă de timp și din cauza aceasta s'a fixat convocarea parlamentului mai târziu, înspre finea lui Octomvrie.

Din Laibach se anunță, că magistratul orașului a delăturat toate tablitele, pe cari stăteau numele strădelor în două limbi și le a înlocuit cu tablite cu inscripții exclusiv slovene.

DIN BUCOVINA.

Conferința deputaților.

„Patria” ne comunică următoarele:

Luni, în 4 Septembrie a avut loc conferința înunțată a deputaților nostri, având un singur, dar' ardent obiect de discuție: situația politică creată prin demersurile antagoniste ale guvernului. Conferința a început la orele 6 și a durat până târziu noaptea. Au participat toți deputații afară de domnii: arch. Miron Calinescu, care e bolnav, arch. E. Ciuntuleac, absent din țară și baronul George Vasilco, dela care a sosit următoarea împedecă:

„Împedecă prin afaceri urgente, rog a scusa absența mea și declar a fi deplin conștient cu hotărârile ce se vor lua.”

Baronul Eudoxiu Hormuzachi deschide conferința în calitate sa de președinte al dirigenței, dând ceteri telegramme venite din partea alegătorilor români din toate districtele țerei, depeși ce arată iritațiunea și indignațiunea justă, de care e cuprins poporul român în fața necontenitelor încălcări, ce le suferă și a insultei date clerului la 18 August de șeful guvernului țerei. Dăm la finea raportului nostru enunțându-ne districtele, cari sunt o strălucită probă de înaltă morală politică și de demnitatea serioasă a alegătorilor români.

Desbateră, care a urmat a fost inițiată prin o espunere a baronului Nicu Mustatza. La ea au participat mai ales domnii: Bar. Mustatza, Modest cav. de Grigoreca, Iancu Lupul, Dr. George Popovici, bar. Eudoxiu Hormuzachi și Dr. Iancu Flondor. Față de evenimentul trist din 18 August conferința a votat o rezoluțiune, care înfiera ne mai pomenita ofensă dată clerului nostru iubit.

Rezoluțiunea este o strălucită satisfacțiune pentru preoțiimea noastră, căci votul unanim al reprezentanților nostri stă mai presus de opinia mărginită a unui slujbaș.

Conferința n'a putut finaliza la această primă întrunire lucrările sale. Ea s'a ajurnat, lăsând elucidarea unor chestiuni în sarcina unui subcomitet. Viitoarea conferință plenară a tuturor deputaților va avea loc încă în decursul săptămânii. D-nii deputați vor fi convocați telegrafic.

Subcomitetul instituit, din care fac parte d-nii bar. Eudoxie Hormuzachi, Dr. Iancu cav. de Flondor și Dr. George Popovici s'a întrunit Marți la orele 11 a. m. și seara la orele 7. La consultațiunea de seara a luat parte și bar. Nicu Mustatza.

Asupra decisiunilor conferinței nu transpiră nimic. Un deputat distins intervievat asupra rezultatului întrunirii a declarat că acesta e deplin la înălțimea situațiunii.

În cercurile românești din Cernăuți aceste conferințe ale deputaților nostri sunt obiectul celei mai încordate atențiuni.

Până la grupuri de Români s'au putut observa tăceri de noaptea, și au putut ști despre hotărârile conducătorilor și discutând agitat.

Conferința a primit salutări telegrafice din toate părțile țerei.

Arcadie—Lauran.

Am publicat deja protestul clerului, întrunit la Câmpulung. „Patriei” i-se serie acum următoarele:

„Aflu că Arcadie, consternat prin protestul clerului și demn al preoțiime districtelor noastre, a tras la răspundere pe protopresbiterul nostru dl. G. Balmoș pentru depășirea cercului său de competență, amestecându-se în afaceri politice. Indignațiunea noastră în contra acestei celei mai noue fapte mârșave ale lui Arcadie este mare, dar' sperăm cu siguranță, că dl. Balmoș va ști să răspundă în mod cuvenit servilului Metropolit.”

Va să zică mai sunt și alți Laurani?

Barbaria unui șef de gară.

O bășbozucă revoltătoare, comisă de împiegății gărei dela Oravița-română față cu un țeran român, s'a întâmplat în 28 August. Înregistrăm faptul așa cum îl descrie un țeran, martor ocular:

Un șef sêlbatic.

Onorate dle Redactor! Vin prin aceste puține cuvinte a vă arăta tirania unui șef de gară, întâmplată în Oravița-română în 28 August, la trenul nr. 5401.

Jovan Iencea din Jam voia să meargă cu trenul, apoi vine la cassa de bilete voios și cu banii în mână cere 2 bilete la Jam. Servitorul Fehér, care pune bilete la Jam. Lăzile erau de trimis, se lasă de pus bilete și fără a zice Jovan vre-o vorbă, Fehér, sâtu de bere se pune cu palmele pe Jovan și-l lapădă afară în drum. Atunci s'ermanul om, ca Român răbdător, numai atâtea i-a fost împotriva, că zicea că nu are drept a-l bate, nefăcând nimic. Apoi vine alt servitor, Kalacion și vrea să-l silească a nu mai zice nimic omul. Dar' Jovan se țiena una băută fără vină și cerea bilete, dar' nu vrea să-i da. Apoi aduseră pe șef; vine și se pune la socoteală cu un firer dela gendarmii, căci cum vor să-l maltrateze pe bietul Jovan.

Nu multe vorbe, și șeful îl înhață de gât și-l ține pe trepte în sus și ajunși în gang se pune a-l bate. Vine și un mașinist, Iosif Pisl, și strigă „Nur d'rauf!” și la pregătire de a da mărșă înainte și se lasă, căci mărșă înainte. Atunci șeful cu ajutorul a doi cassiri și un premsier (frănar) îl traseră în lăuntru în cancelarie. Eu după ei. Apoi șeful striga după gârbașii și la moment îl avu, „i-l dete un cassir fidov, care apoi puse mână pe om să-l doboare jos. Jovan, cam tare, nu-l putură; apoi dă-i cu gârbașii peste față și peste cap de n'a vrea loc a da, căci erau trei pe unul, și omul totuși scăpă afară pe ușa uși-ă visul, dar' cănele de Pinter îi puse pedecă.

Apoi după ce-l gârbașii toți de câte-ori le plăci, mărșă înainte și eu acolo și se lasară. Eu am cerut dela șef cartea de jalbă, dar' șeful n'a voit cu nici un preț a-mi-o da. Așadară vin rugător către dl. redactor a publica în on. „Oravița-română”, ca să știe toți Români ce s'a întâmplat în Oravița-română. La cele petrecute, martori cu zecile.

Domnului ministru.

Atâtea ne spune în bunăcredință sa naivă corespondentul „Foi Poporului” un țeran cinstit, martor ocular al miserabilei barbarii. Denunțăm domnului ministru de comerț, Hegedüs Sándor cazul și așteptăm, că în conformitate cu devisa șefului său premier: lege, drept și dreptate — se facă cercetare severă și — dreptate. Ori, de acum înainte nu numai gen darmii, ci și funcționarii dela trenuri să ne brutalizeze poporul? Asta se fie semnatura noiei ere??

In chestiunea idealismului.

— Răspuns la articolul „Altă idee”.

La articolul apărut sub titlul „Altă idee” în nr.ii 176—182, de oare-ce face aluși și reflectează și la articolul apărut sub titlul „Idealismul”, mă simt îndemnat a răspunde, fiindcă autorul articolului pare nu numai a nu fi înțeles bine acel articol, ci i-a dat chiar un înțeles contrar.

Răspunsul meu „Idealismul” nu am avut intenția de a înmormânta idealismul, cum crede „Vox”, ci numai de a analiza noțiunea idealismului, — un termen metafisic — pe baza înțelului sociologic.

Artorul arată, că nu respectează nici o autoritate; a trecut înscu cu vederea, că științele sociale, precum și filosofia au evoluția lor proprie, pe care cel-ce se ocupă cu ele nu o poate ignora. A ignora achișițiile sociologiei moderne nu poate fi principiul scrutațiunii adevărate. Ce-i drept, e mai ușor a filosofa independent de alții, decât cu considerarea tuturor fenomenelor și clasificarea celor omogene cu rigurozitate, cum face sociologia modernă. Ignorarea acestei discipline a avut ca urmare, că „Vox” nu a dat noțiunea adevărată a idealismului, ci după-cum vom vedea, a înțeles chiar contrarul. O noțiune însă atât de esactă și atât de bine definită, încă din anticitate, nu e permis să o confundăm, când e vorba ca să servim publicului cetitor cu cunoștințe adevărate.

Artorul nu deosebește nici-unde pe savantul de moralistul. Altul e d. e. H. Spencer ca savant și altul ca moralist; urmează deci, că el nici nu afirmă, că ceea-ce el ține de bine ca moralist, ar fi idealism.

Artorul zice, că idealistii sunt aceia cari au un ideal (în sensul vulgar) și despre acesta cred, că realizarea lui e în favorul omenimei și prin urmare luptă pentru el. Zice apoi că idealistii sunt toți revoluționarii (revoluționari — id est idealistii). Vom vedea însă, că chiar est revoluționari, de care „Vox” face amintire, sunt individualiști.

Caesar e reprezentantul celui încep de decadență a idealismului roman, a moralei vechi romane. Ba, ce-i mai mult, a imperiului roman însuși. Brutus e idealistul, care a voit să împedecă această decadență. Huss nu e idealist, ci individualist, asemenea Luther și alți reformatori, ori-cât ni-s'ar pără de curios.

Să nu se confunde acești reformatori cu fondatorii unei religii sau unui stat, punându-l pe Huss în paralela cu Mohamed sau Buddha, până-ce principiile lui Huss au fost menite a produce o libertate mai mare în cugetare și, — ca întreg protestantismul — slăbirea organizării sociale. Religia creștină, sau a lui Mohamed, care, spre a-mi folosi de cuvintele lui Schlosser,*) a știut unul în un popor Arabii, împărți în nenumărate seminții și i-a condus la împărăția Orientului... preceptele lui Mohamed produc cea mai bună și mai curată morală, care a fost cândva vestită afară de creștinism. Însuși cuvântul „Islam” înseamnă devotament. Deci Mohamed a produs o disciplină între hoamele sêlbatici. Asemenea și religia creștină, despre care Gibbon

*) Weltesch, Bd. IV, I.

zice, că așa ceva nu a mai văzut lumea. Reformatorii a produs chiar contrariul: slăbirea disciplinei vechi. Protestantismul e compromisul *idealismului* cu *individualismul*. Se vede și din împrejurarea, că până-ce biserica catolică și cea orientală reagează față de instituțiile demoralizatoare ale statului, bisericile protestante nu. Ignorarea acestui fapt nu poate fi considerată de ceva serios și basată pe cunoștințe pozitive.

Cineva poate avea o tendință oportunistă și poate fi convins, că aceea servește spre fericirea societății, până-ce în fapt ceea-ce îl voește, dacă se realizează, produce dismembrarea societății.

Nu știm nici-o dată ce întemeiam — zice Rénan (*). Legislatorii noștri din Ungaria, ca se iau exemplu de aproape, încă cred, că prin introducerea *căsătoriei civile* se produce fericirea omeniei, pe când de fapt introducerea acesteia este egală cu *desorganizarea familiei*, a *statului* și prin urmare înseamnă reînnoirea stadiului natural primitiv: cum am fost demonstrat în articolul *Idealismul*.

Că H. Spencer înaintea autorului nu e autoritate, arată numai, că și el e *individualist*. Individualismul social nu e nici-când fără influență și asupra scriitorilor. Auzim zilnic, cum tinerii noștri accentuează tot mereu, că nu dau nimic pe autoritate.

Respectul autorităților e baza *coerenței sociale*. Societatea se formează în mare, ca și *amicizia* în miniatură; se bazează pe *încrederea reciprocă*, deci pe autoritate; lipsa respectului ori-cărei autorități e *anarchia* însăși. Necredința e cauza decadenței morale moderne; nihilismul social produce în mulți și pe cel științific.

Observ, că »Vox« a cetit numai fugitiv, ce am scris despre etica lui H. Spencer, căci eu nu m'am identificat de loc cu principiul său etic (individualist) cum l-a numit el însuși »principiul statului«, ci am accentuat »principiul familiei, care e baza eticii creștine«. Aserțiunea: »deci înaintea noastră Spencer nu e autoritate și credem, că nu e nici înaintea nici unui alt om, cui îi place să cerceteze, cugete și să tragă concluziuni din cele cercetate« — e o frază, pe cât de obscură, pe atât de încredințată. E bine, ce-i drept, dacă cineva ajunge la această teorie a inteligenței, că poate ignora toate autoritățile. Notez numai, că e nelogic a zice, că acela dă prin gropi, care umblă pe căi tocmite și luminate prin alții; din contră dau prin gropi aceia, cari merg pe căi neumblate și obscure.

Toate științele au mersul lor natural; toate s'au edificat cu încetul. Dacă voești a ajunge la o anumită treaptă a științei, trebuie să faci întreg mersul, ce l-a făcut cea știință. Firește, îl faci cu mai puțină opintire. Cultura se înalță pe fiecare individ; un principiu acesta al evoluției, și atât de general, că are valoare atât în lumea socială, cât și în cea organică propriu zisă. Cel-ce se sue la o înălțime, trebuie să o facă această cu ajutorul unei scări, și trebuie să calce pe toți fușcii scării, ca să poată ajunge la vînt. În timpul nostru

(*) Histoire du peuple d'Israël, tom. IV. 147.

toate științele sunt vaste, fiecare autor consideră lucrurile din un alt punct și din cauza, că mintea omului e mărginită, nu din toate punctele de vedere. Acela deci, care urmează numai mersul ideilor proprii, devine unilateral, pe când dacă studiază, că ce zice despre același lucru alții, cari l-au privit din alt punct de vedere, unilateralitatea scade. Observ, că dacă dădeam noi ceva mai mult pe autoritatea bărbatilor noștri cu creștere politică adevărată, politica noastră nu ajungea în starea în care au adus-o chiar aceia, cari au făcut virtute din *huidura autorităților noastre politice*.

(Va urma).

Tr. Vuia.

Revistă externă.

Procesul Dreyfus.

Deposițiile lui *Cernuschi-Hudecek* au produs mare spaimă între aderenții lui Dreyfus. După ascultarea lui din 5. l. c. a fost de nou ascultat alaltăieri în 6. l. c. în ședință secretă. Ședința secretă a ținut mai bine de 1 oră. Ce desvîliri a făcut *Cernuschi* nu se știe, dar se zice, că a spus numele sefului de secție estern, dela care »și-a luat informațiile.

Deschizându-se ședința publică, au fost ascultată senatorul *Trarieux*, gener. *Zurlinden*, etc.

Cu privire la citarea atașurilor *Schwarzkoppen* și *Panizzardi*, nu se știe, că superiorii le vor permite să meargă la Rennes, respective să facă deposiții. Tot ce se scrie până acum prin ziare sunt combinații contradictorii, de oare-ce guvernele interesate nu s'au pronunțat.

Un toast al împăratului Wilhelm.

Împăratul *Wilhelm*, asistând în *Alsafia* la manevre, la prânzul de gală, dat în *Strassburg*, în 5. l. c. a ținut un toast, în care a accentuat, că se vede că provinciile *Alsafia-Lorena* au priceput cât de mult au câștigat prin încorporarea lor la imperiul german. În toate părțile se vede progres și avînt.

Împăratul se îndreaptă către capii și reprezentanții bisericii catolice și-i îndeamnă a întări în credincioși încrederea și stima față de coroană și guvern, făcându-i atenți, că în timpurile noastre *unicul sprigin al bisericii este mîna împăratului și emblema imperiului*. În fine împăratul a zis, că sub umbra alarum provinciile imperiale sînt asigurate contra la ori-ce s'ar întempla.

Toastul acesta va produce mare senzație atât în Franția, cât și în Italia. În aceasta din urmă din cauza celor zise asupra bisericii.

Din toată lumea.

Anglia și Transvaal. — Conjurații din Paris — Nicheia la Constantinopol.

Diferendul între Anglia și Transvaal, nu e de loc aplanat. Transvaal a declarat, că e aplicat a face modificări în legea electorală. Noue incidente nu sînt.

Președintele *Loubet* a isălit o ordinațiune prin care senatul e declarat de tribunal de stat și însărcinat a aduce judecată asupra conjurațiilor contra Republicii, între cari sînt *Déroutelle*, *Habert*, *Guerin* și alți vre-o 30. Senatul e conchemat pe 18 l. c.

Principele *Nichita* a cerut dela Sultanul o bucată de pământ pe malul *Limului*, dar Sultanul nu l-a împlinit cererea. În calea spre casă se zice că părechea princiară va visita familia regală grecească în Atena.

O veste bună.

»Constituționalul« publică următorul prim-articol:

Să ne dea voe cei-ce dețin puterea, ca să ne bucurăm împreună în una din emoționantele chestiuni în cari am plâns împreună.

E vorba de *Macedonia*.

Se știe, că sub ultimul guvern conservator, grație unei impulsii inteligențe și unor împrejurări fericite, conștiința românească se accentuează cu putere la frații noștri din Macedonia. Școalele se sporeau, ducînd cultura elementară românească până la inima Albaniei; gimnaziul din Berat și liceul din Bitolia ajunseser pe aceeași linie de organizare și de dezvoltare ca și cele din România; școala normală de fete intra în o fază de progres; tineretul distins mergea în școlile superioare din Constantinopol; era gata să se deschidă o școală de comerț la Salonic, unde tricolorul român avea să spună atîtor neamuri, că există o civilizațiune românească. Biserica mergea paralel cu școala; în multe localități se oficia în limba românească; tineretul din Pind venia la noi să învețe carte și cântări în seminarul din București, pentru-ca să ducă în patrie sfînta slujbă din România; chestiunea metropoliei și prin ea afirmarea confesională a naționalității românești din Macedonia era aproape de liman; ne lipsia persoana vrednică, cu care să se facă acest mare pas istoric, căci despre Anthimos se primiseră informații deplorabile. Îndrumarea către afirmarea personalității neamului românesc în Turcia se făcuse, cu învoirea autorităților otomane, când începuseră a funcționa eforturile școlare. Un dor puternic de cultură românească se manifesta prin toate unghiurile, cerîndu-ne cărți, școli și biserică.

În mijlocul acestui avînt, cabinetul conservator s'a retras dela cămașă statului, ear' în locul lui a venit cabinetul liberal, sub direcțiunea dlui Sturdza. Pentru Macedonia — ca să rămînem în materie — a fost o nenorocire acest eveniment.

Par'că un vînt de uscăciune și de pustire s'a deslănțuit asupra școlilor și bisericilor neamului românesc din Turcia; conștiința națională începuse a piroi sub o presiune bolnavă.

Din primele zile, șeful guvernului liberal, povățuit de ură și hotărît să strice tot ce au făcut conservatorii — programul era reluarea firului — a luat din mîinile dlui Poni chestiunea culturii din Macedonia și în înțelegere cu Apostol Mărgărit, a cărui omnipotență slăbise prin instituirea eforturilor, dărimă, prigon, compromise aproape întreaga operă. Nu mai amintim suspinele desparate ale profesorilor din Monastir, nici nebulile regimului, care mersese până să ceară ajutorul ministrului turc pentru a isgoni pe delegații din București. Spunem numai, că instituțiile de cultură s'au împușinat, școala de comerț din Salonic nu s'a mai înființat, biserica românească a stat pe loc, ear' politica liberală, care dase jos tricolorul din Bitolia, a apărut în toată strălucirea ei, în caraghiosliul

dela Stambul, când Djuvara și cu Mărgărit oferea cu solemnitate cîrcea de Metropolit, într'un hotel din Pera, celebrului Anthimos.

Câte lacrimi! ce rusine! și pentru noi și pentru cei din Pind.

Căderea dlui Sturdza a fost binecuvîntată în toate colțurile din lume unde trăiește un cerc de Români. — Este cu neputință — ne spuneau unii Macedoneni în durerea lor — un al doilea ministru ca Sturdza.

Căderea regimului a adus alinare, speranțe, mulțumiri în casa fraților din Macedonia. Dl Take Ionescu, a cărui operă fusese așa de barbar sfîșiată de ministrul Sturdza, a strîns bucațile și redându-le viața le-a încredințat patriotismului și inteligenței Românilor din Macedonia, pentru-ca să poată trăi mai bine și să stea ca o sentinelă devotată Sultanului pe acel colț de pământ disputat de atâtea neamuri.

Dintr'un articol de informațiuni, publicat sub formă de corespondență din Macedonia de »Timpul«, constatăm cu mulțumire multe lucruri bune ce se pregătesc în casa fraților, de când statul român a scăpat de stăpînirea lui Sturdza.

Astfel aflăm, că se pune la cale deschiderea școlii de comerț cu internat la Salonic, înființarea altor 12 școli primare, dintre cari una chiar la Constantinopol, sporirea studenților români la universitatea din capitala Turciei, crearea a două școli primare superioare, desvoltarea școlii normale de fete cu o secțiune profesională, îmbunătățiri materiale și pregătiri pentru clădiri proprii, programe conforme cu trebuințele locale, o desvoltare accentuată dată deșterităților, cărți didactice după ultimele metode, întemeierea unei tipografii, tot ce cultivă mintea, întru ridicarea omului și servirea neamului.

Aceste informațiuni ne bucură.

Readucerea lucrurilor la statu quo ante este deja un progres. Partidul conservator va activa de sigur evoluțiunea înainte, căci aceasta este caracteristica lui istorică. Să sperăm că în ce privește rolul nostru în Macedonia, lealitatea conservatoare va obține alte succese decît acelea pe cari nu le-a putut obține politica neînțeleasă a dlui Sturdza, și că amicitia noastră cu Turcia se confirmă și mai solemn prin *întărirea elementului românesc din peninsula*.

Contrații dela »Timpul« ne promit a ne comunica în curînd și alte îmbunătățiri. Le stringem mîna cu mulțumire și le zicem: »tot așa înainte, cu vești bune și întru toate!«

Prea mult a sîngerat de dureri sufletul românesc, și prea înocet merge vindecarea. Eată, când se cicatrizează câte o rană, pare-că simțim viața în noi, pare-că începem a spera mai mult și putem binecuvînta.

La

Abonament lunar

pentru

Septembrie st. vechiu

invită

Administrația ziarului »TRIBUNA«

De pe la noi.

— Dela raportorii noștri. —

Echouri.

Răhău, 6 Sept. n. — De când cu apariția »Monografiei« Răhău, nu s'a mai auzit nimic de această comună. Se pare că doarme totul; în realitate însă se petrecură pe acolo afaceri sgomotoase, durere, că totodată și deplorabile. Comuna e mare, poate cea mai mare în cerc, dar' ce folos, că toate afacerile ei sînt mici și neînsemnate: nu școală corespunzătoare, nu învățători definitivi, nu loc bun de școală, nu capital de edificat, nu casă comună, nu venit la comună, foarte puțin la biserică și nu armonie și însuflețire!

În conștiința acestor neajunsuri și a datoriei de progres, ce li-se impunea, preoții locali au cerat îndată după introducerea lor toate mijloacele, ca să deștepte și însuflețească pe acest popor pentru scopurile lui culturale. Dar' ce folos! când tocmai cei chemați să le ajute, unii inteligenți, le fac *oposiție nesocotită*. Așa au cerat preoții în vremuri bune, ca să facă un arunc de vin, — căci acela se produce mai mult în comună — în scopul edificării școlilor, dar' n'au reușit. Ear' acum, când organele administrative îi strînsă tot mai rău cu ușa pentru edificarea școlilor, preoții au inventat nouă căi, ce erau să ducă la scop.

Anume notorie fiind, că pomenile se fac pe aici foarte lungi, cu o grămadă de spese și foarte mult val, ear' ospețele la cununii țin câte 3—4 zile, au voit să le reducă și pe unele și pe altele, dar' așa ca să tragă în interesul bine precupit al bisericii și al poporului și folos din aceste reduceri. Au prezentat deci la comitetul bisericesc un proiect de regulament, prin care pomenile se restring la cei mai de aproape vecini, ear' cei-ce nici această n'ar voi a face, se răscumpere pomană în folosul bisericii cu o sumă dela 5—20 fl. v. a spre crearea unui fond școlar. Poporul a salutat cu bucurie această prea meritată și bine meditată inovație. Dar' ce folos, când tocmai oameni inteligenți au lucrat contra proiectului, l-au oprit în comitet și regulamentul n'a putut vedea fața sinodului.

În fine peste asta s'a trecut deocamdată până la timpuri mai favorabile.

În urma recoltei îmbelugate de grâu din est-an, au prezentat tot acei preoți un alt statut, pentru crearea unui fond de bucate școlar. Din norocire statutul a trecut prin comitet, dar' la intriga unor inteligenți a fost respins de sinod.

Întempera a adus cu sine, ca biserica să capete niște bani pentru un loc ocupat de tren. La acești bani, mai adăugînd și preoții ceva din toată sărăcia lor, au propus să se formeze un fond bisericesc, și când afacerea a ajuns să fie întărită de sinod — credeți că sinodul a zis ceva? — nimic! nici cei buni, nici cei răi... până-ce ear' unul dintre preoți nu li-a deslușit, că trebuie să zică ceva; dacă nu alta, cel puțin că primese ofertul binevenit și mulțămesc pentru el; în fine asta s'a primit și formează primul debut, ce s'a ajuns cu acest popor.

Alte scandaluri comise tot de unii inteligenți din Răhău le retac. Asemenea retac intrigile contra salariului preoțesc, țesute și continuate de aceiași inteligenți deja de 3—4 ani de-arîndul.

Amintesc numai, că spre completarea tabloului posomorît, tot unii inteligenți din Răhău cu alți pigmei din Sebeș află de bine să-și bată joc de preoții din Răhău.

Dacă împrejurările vor cere, vom cerca la fața locului să stabilim cu documente responsabilitatea și să aflăm, cari

FOIȚA »TRIBUNEI«

»Producțiunea noastră literară«.

— Apropos beletristic. —

Vor fi, de sine înțeles alții, cari să discute — după-cum au și discutat — raportul secretarului-prim în toată întinderea lui, eu mă voiu restrînge la un fragment, că se poate de — fragmentar. Înțeleg producțiunea de literatură »propriu zisă« a presei noastre periodice. Și mă simțesc încătușat semi-competent în materia aceasta, după-ce raportul ia act și de umilit mai jos iscălit, din »totul ce a putut alege« — și a fost puțin riguros!

Aserțiunea din urmă este foarte maritimă și binevoitoare. Lipsa de rigoare a raportului — vorbesc de partea literară propriu zisă — trece drept principiu, potențându-se până la un grad destul de înalt, care în limbajul nostru comun s'ar numi: *superficialitate*!

Dacă scopul raportului este »a semna prin studiu critic, în linieamte generale și fără a intra în aprecierea singuraticelor publicații, an de an direcțiunea și fazele desvoltării mișcărilor noastre literare«, — cu drept cuvînt am putea aștepta mai mult dela el. Îndată-ce e vorba de *studiu critic*, așteptăm o mai îngrijită alegere a materialului, a autorilor, ce ni-se înșiră drept factori ai mișcărilor noastre literare.

Neavînd zările noastre politice menirea de a cultiva mai cu din adins literatura propriu zisă, nu li-se poate imputa, dacă în spațiul de sub linie abia apare din când în când câte o foioară de o valoare mai durabilă, care să reclame cu drept cuvînt atențiunea dlui prim-secretar. E de imputat însă, că producțiunea literară ni-se prezentă din partea *competență* cu o *galimatias*, aruncînd în aceeași căldare pe *Vlahuța* și *Caragiale* cu începători, ca *Iul. Devale* etc. O gradațiune ar fi foarte la locul său între colaboratorii aceluiași ziar; ar fi un imbold pentru cei de talent superior și în aceeași vreme nu ar îndreptăți la prea mari iluzii pe începătorii, a căror talent în multe cazuri se poate contesta pe lângă o critică destul de îngăduitoare.

Gazetele noastre nu pot stabili gradațiunea aceasta, nu pot vorbi așa *pro domo*, dar' am aștepta, ca să o aflăm în rapoartele secretarului-prim, dacă aceste rapoarte au pretenția de *studiu critic*. Și așteptăm cu atât mai mult această, cu cât rapoartele aceste au îndreptățirea de for competent — și de bună-seama nu împărtășesc părerea, că scriitorii lipsiți de talent trebuie puși claie peste grămadă cu scriitorii de talent.

S'a spus însă, că în aprecierea singuraticelor producțiuni nu se intră — din principiu. Cu aceasta, se înțelege, »mi-s'a astupat gura, dar' mi-s'a astupat deodată și frumoasa nădejde de a privi la raportul secretarului, ca la un studiu cu adevărat critic, ear' nu ca la

o compilare superficială din registrele anuale ale revistelor și gazetelor noastre.

Am spus o vorbă grea, când am scris »compilare superficială« și am datorință să mă espic, că »adicățiile cum vine vorba asta?«

Cadrelle între cari se estînde raportul din chestiune sînt dela 1 Iulie 1898 până la 1 Iulie 1899.

Ei bine, cum se face, că între producțiunile literare, ce raportul oficial le înșiră sînt unele, cari nu cuadrează acestor date?

De exemplu: Între studiile științifice, literare și critice se amintesc la »Tribuna«: Dr. E. Dăianu: *Zola și Verne*; la »Unirea«, G. Precup: *Generațiunea literară dela 1848*. După-cît îmi aduc eu aminte, nici unul din aceste studii nu cade în intervalul 1 Iulie 1898—1 Iulie 1899. Cel dintău a apărut prin Februarie 1898 — citez din memorie — cel de al doilea prin Maiu 1898. Cum se face, că le aflăm totuși între producțiunile ce încep cu 1 Iulie 1898?

Să nu citez însă din memorie, căci memoria poate să înșele.

Am la mîna colecțiunea »Familiei«. În raport se face amintire de *Caragiale*. Două bilete perdute. Bucata aceasta admirabilă a lui *Caragiale* a apărut în Aprilie 1898. Mai departe, *Const. Hodoș*: *Aur*. Bucata aceasta e mai aproape de

(*) Tot ce privește zările, ni-se pare, să raportă la anul 1898 (1 Ian.—31 Dec.) Red.

adever, căci se termină numai în anul dela 12 Iunie 1898 dar' tot »nu ajunge măsura!« Aș pute să citez încă cel puțin 10 bucăți, cari cad afară de termenul în dicat de raport, dar' fie destul și atât!)

Fie destul, spre a ne convinge, că am avut cât de cât drept când spuneam mai nainte, că raportul e o compilare superficială din registrele anuale ale gazetelor și revistelor.

Dacă raportorul ar fi răsfoit paginile »Familiei« și nu ar fi spicuit numai registrul ei, putea s'o observa aceasta cu un moment mai curînd. Dacă raportorul ar fi cetit *poeziile*, ear' nu registrul autorilor, cum ar fi ajuns la ideea să publice autorii în ordine alfabetică, tocmai ca în registrul? Dacă raportorul le-ar fi cetit...

Și nu știu cum, tare-mi vine a crede, că nu le-a cam cetit. Și uite pentru-ce? La repertoriul literar al »Tribunei«, face amintire și de un foileton al meu, *Corobefius*: *Diplomațenii*.

Mă creadă dl prim-secretar, dar' nu »mi-am putut stăpîni risul când am văzut, că ia act de acest foileton — *fleac!* Dacă l-ar fi cetit ar fi putut să vadă, că e o simplă persiflare a ținutei »Tribunii« ai poporului, dela Arad, cari riscaseră aserțiunea, că ziaristica e o meserie, ca croitoritul, ori cismășitul, bunăoară. O persiflare simplă, lipsită de orice pretenție literară, cum poate ajunge în raportul secretarului »Astrei«?

(*) Ce privește presa raportul se ocupă de anul 1898, 1 Ian.—31 Dec. Red.

Așa, că nu a cetit-o. Altcum sînt sigur, că mă lipsia de nemeritate cînte ce »mi-a făcut.

Sic itur ad »Astra«?

Corobefius.

Poporul poet.

Începem și vom continua a da din când în când versuri din nescutul isvor de poezie a poporului nostru. Cele-ce publicăm sînt dintr'o colecție *inedită* a harnicului nostru folclorist, *Ioan Pop Reteganul*.

1. CÂNTEC VECHIU.

Munților fiți mărturi
Că prin voi călătorii,
Cu ce suflet plin de dor
Eram cît p'aci se mor;
Arbori, copaci înfrunziți
Și voi mărturi să fiți
Cu ce chin și cu ce foc
Am trecut prin acest loc;
Rîuri, ape mari și mici,
Care v'am trecut p'aci,
Nu uitați cu ce nevoi
Am beut apă din voi;
Mierlițe, priveghitori
Cari v'eu suiți pîn' la nori,
Cîntați și voi acest vers
Care mă jalește-n mers!

(Dintr'un manuscris vechiu cu cîrile, aflat în Strâmbu, la învățătorul *Atanasie Georgiu*.)

au fost cauzele, că această comună respectabilă n'a putut progresa și este cu cel puțin o sută de ani înăpoia semenelor ei.

Atunci va fi: »vae victis!»
Acelor inteligenți le zic să se lase de năruvul de a da cu barda în lună, căci capetelor conducătoare se recere circumspecție și judecată. Un călător.

Dela „Reuniunea sodalilor“.

Sibiu, 8 Sept. n.
»Reuniunea sodalilor români» de aici a ținut aseară (7 Sept. n.) a 7-a sedință interesantă, care a fost una dintre cele mai interesante și mai succesive din anul acesta. La orele 8, dl. președinte V. Tordășianu deschide sedința și prin o frumoasă vorbire aduce la cunoștința membrilor, că Reuniunea intenționează aranjarea unei expoziții industriale, în toamna anului curent. Face o reprimă asupra expoziției aranjate de Reuniune în anul 1892, citește lista esponentilor și premiaților de atunci și pune la inima membrilor a se înscrie cât de mulți ca esponenti, atât pentru vaza lor, cât și pentru renumele Reuniunii, care atât de mult a fost înălțat, chiar din partea străinilor. Frumoasa vorbire a dlui președinte a avut efectul dorit, căci s'a înscris un frumos număr de membri, de diferite meserii, spre a lua parte la expoziție cu obiectele lor.

Trecându-se apoi la programul literar, d-șoara Elena Baciu, declamează foarte bine frumoasa poezie de G. Coșbuc: »Dușmancele». Au mai declamat d-nii: Ioan Păruș, sodal croitor (»Deșteptarea României» de V. Alexandri), Ioan Pamfilie, sodal pantofar (»Lumea veche și lumea nouă» de Marion), Ioan D. Marcu, culegător-tipograf (»Pe banca curții cu jurați» de Em. Păraianu) și Demetriu Azeite, culegător-tipograf (»Ziua învierii» de Coșbuc). În deosebi dl. Azeite s'a dovedit a fi un bun declamator.

Dl. Ioan Bologa, sodal pantofar a citit încă o parte din frumoasa novelă de I. Popovici-Bănățeanu: »Un sfârșit jalnic». Nu ne-am înșelat când în trecut am zis că până la proxima sedință dl. Bologa va pute să citească mai bine, căci așa a fost, și sperăm că partea rămasă din novelă, cu care ne datorește, va fi încă și mai bine citită.

Dl. Samoil Petracu, sodal măsar, a citit piesa »Meșteșugul, plug de aur», în urma căreia a fost aplaudat.

Partea cea mai bună a avut-o însă dl. Zacharie Voileanu, măiestru croitor și membru în comitetul Reuniunii, care a citit o frumoasă și instructivă prelegere: »Despre meserii», dând sfaturi și aducând exemple, din experiența proprie tinerilor sodali. Prelegerea dlui Voileanu a fost cu drag ascultată și bine ar fi, dacă la fiecare sedință literară ar veni câte unul din măiestrii nostri, (cari, durere, și acum au fost slab reprezentați), și asemenea dlui Voileanu și-ar spune pătaniile și ar atrage luarea aminte a tinerilor sodali prin câte valuri au de a trece intrând în larga lume.

Între participanți, afară de Sibiu, am avut fericirea a număra pe domnii: Nicolae Muntean, măiestru pantofar în Seliște și membru al »Reuniunii meseriașilor români» de acolo și dl. Ioan Serafie, sodal curelar în Poiana, cari au fost cu drag primiți în mijlocul nostru. De D-zeu să avem multe conveniri plăcute ca cea de aseară.

Cronica zilei.

Sibiu, 8 Sept. n.

Memento. 9 Septembrie: Terminul de petiționat pentru beneficiu la masa studenților, susținută de »Albina».

10 Septembrie: Concurs not. în Marghita (pretura Temes-Rékás). — Concertul corului bis în Brașov.

14 Septembrie: Tîrg de țeară în Sibiu.
15 Septembrie: Termin de concurs adv. al »Sămăreței».

17 Septembrie: »Astra» desp. Bocșa, adun. cercuală în Bocșa-română.

»MICA PUBLICITATE«. Impinși de necesitățile publicului am deschis nouă rubrică de inserțiuni Atragem atențiunea la inseratul de pe pag. 4-a.

La școala de fete a »Asociațiunii» s'au înscris până azi la amezai 64 eleve, dintre cari interniste numai 18.

D-șoara Agata Bărsescu e angajată la Teatrul Național din București pentru un ciclu de reprezentațiuni. Între altele, va juca în »Mărioara» și »Fulgi de zăpadă» de Carmen Sylva. »Fulgi de zăpadă» e o piesă nouă a poetei-regine.

Consiliu ministerial. Mercuri, în 6 l. o, a fost în Budapesta consiliu ministerial, primul după vacanțele de vară. Au fost de față toți miniștrii. »Pol. Ert.» e informat, că la ordinea zilei au fost ceruții și bugetul anului viitor.

Chestii de ale pactului de astă-dată n'au format obiect de discuție.

Cursul pedagogic, proiectat a se înființa pe lângă internatul școlăi de fete a »Asociațiunii» se va deschide de sigur la 1/13 Septembrie. Până acum s'au înștiințat 10 eleve. Cursul acesta se combină cu cursul suplimentar de până aci, cu adausul unor studii pedagogice, pe cari le vor propune profesorii dela seminarul din loc: Dr. D. P. Barcianu, Dr. Șpan și Dr. Stroiă. La suportarea cheltuielilor de vre-o 800 contribuie și Reuniunea femeilor din Sibiu cu o parte însemnată. Restul se acopere din didactul școlăi. Cursul are caracter privat și servește numai pentru prepararea elevelor, cari vor voi să facă esamen la vre-o preparandie de ale noastre. O publicațiune oficială se va da deosebit.

Dela Seghedin. Un Român, care participă la expoziția economică din Seghedin ne scrie, că a văzut pe acolo între esponenti și mulți Români din jurul Seghedinului. Dintre premiile acordate 15%, s'au dat esponentilor de vite. 13%, le-au luat Sașii cu vitele lor de rassă curată de Pinzgau.

Congresul internațional de geografie, se va ține anul acesta la Berlin dela 12 Septembrie până la 4 Octombrie stil vechiu.

Representant al societății de geografie din România la acest congres va fi dl. G. I. Lahovari, președintele curții de compturi și secretar general al societății.

D. A. Beldiman, ministru plenipotențiar al României la Berlin este numit vicepreședinte de onoare al acestui congres.

Hymen. Victoria Suciu și Vasile Avramescu, fidanțați. 3 Septembrie 1899. Sistarovet—Arad.

— Elisabeta Popovici și Dr. Nicolae Popovici, logodiți. 5 Septembrie 1899. Becicherecul mare—Vrșet.

Sfințire de biserică. Duminecă, 17 Septembrie n., se va face sfințirea nou edificată biserici gr.-catolice din Bucium (comitatul Sălăgiu).

M. Sa Monarchul alaltăieri a plecat la Holzlsdorf spre a asista la manevrele de încheiere ale corpului 2 de armată.

Moarte pentru o pălărie. Eonomul Iosif Tribanici din Kritzendorf călătorea dela Viena spre casă. Vântul i-a luat pălăria și el a sărit să și-o caute. Sărind s'a prăvălit în șanț, în scurt și-a venit în ori și s'a acătarat pe traseu și și iee pălăria. În momentul acela l'a ajuns un tren accelerat și l'a strivit.

Buciuul unui vicinal. Sâmbătă noaptea băntuia un mare orcan în întreg comitatul Tolna. La gara din Dunaföldvár vântul a pus în mișcare două vagoane goale și le-a minat spre Paks. Într-aceea se apropia trenul vicinal de cătră Paks și s'a isbit în vagoanele minate de vînt. Vicinalul s'a răsturnat cu roatele în sus și s'a prăvălit de pe traseu. Din întâmplare nu avea pasageri și astfel buciuul n'a avut urmări tragice. A sosit la destinație cu întârziere de opt ore.

Manevrele cavaleriei. Archiducele Otto, la ordinul M. Sale, mîne va pleca din Viena la Nagy-Igmând spre a lua comanda diviziunii de cavalerie concentrată acolo. La marile manevre ale cavaleriei, ce vor decurge în jur de Nagy-Igmând și se vor termina în 16 Septembrie, iau parte patru brigade.

Archiducele Francisc Ferdinand alaltăieri a fost în Taksony la manevrele brigadelor 63 și 64. După încheiere a ținut consiliu de critică, apoi întreagă diviziunea de infanterie 32, întărită cu artilerie și cavalerie, a defilat în fața Archiducelui. De acolo a plecat a doua zi la Sárszentmiklos, spre a inspecta manevrele diviziunii de infanterie 31.

Congregație iubilară. Protonotarul comitatului Albei-inferioare prin circularul nr. 14793 convoacă pe membrii congregațiunii la o adunare generală extraordinară pe 12 Septembrie în Aiud. Unicul obiect al adunării va fi felicitarea vicecomitelui Csató János din prilejul iubileului sau de 25 ani de serviciu ca vicecomita.

Pentru biserică. D-na Ecaterina Covrig din Galda, a donat pentru clădirea bisericii gr.-cat. din Dumitra 50 fl.

»Porcările nemțească» (német pi-maszád) este cea mai nouă expresiune de salon a lui »Egyetértés», în care își varsă furia în contra fabricantului electro-technic O. H. Meder din Lipsa, pentru că într-o scrisoare adresată unui comerciant din Dunaszerdahely, care pe semne îl provocase să-i scrie ungurește, a zis că limba maghiară e de nepriceput înaintea ori-cărui om civilizat.

La columna lui Traian. Drul Ioan G. Șviera, profesor universitar în Cernăuți, membru al Academiei Române, a dat 10 lei la colecta pentru cununa de bronz, ce se va depune la columna lui Traian. Astfel la frumosul act de omaj e reprezentat și Bucovina. Oare Transilvania se nu fie?

Aniversar trist. Duminecă 10 Septembrie, se împlinește anul dela moartea tragică a M. Sale Imperătesei-Regine Elisabeta. Se va celebra parastas pretutindenea în țeară. Episcopul Lugojului, Dr. Radu, a dat preoților circular în acest obiect.

Grindină în Septembrie. Duminecă pe la amezai hotarul comunelor Vereșmort și Benie (lângă Uioara) a fost bătut de grindină, nimicind aproape de tot recolta viilor. Grindină în Septembrie e ceva raritate.

Nenorocire în Iași. O mare nenorocire s'a întemplat Duminecă în Iași la noile case ce ridică dl. Xenopol în strada Unirei.

Construcțiunea acelor case Simon Grosu ar fi făcut temelia din peatră veche și lut în loc de ciment. Duminecă plouând tare în Iași, apa a intrat în pivnița casei și a deteriorat temelia.

Tocmai trecea pe stradă un factor postal și Nusem Abramovici, elev în clasa V-a a gimnasiunii Ștefan-cel-Mare; elevul, când trecea pe stradă, temelia casei se surpă și dinsul dispără sub zid.

Sa dat alarma și după o jumătate de oră băiatul a fost scos mort. Cadavrul a fost transportat în camera mortuară a spitalului Sf. Spiridon.

Știri mîrșite. În Mezöhegyes, pe dominiul statului, s'a descoperit un izvor de pucioasă.

— În munții Făgărașului a nins o groasă pătură de zăpadă.

— În Bruges (Belgia) cu ocaziunea unor săpături s'a aflat o corabie, din epoca antecreștină.

MAI NOU.

Procesul Dreyfus.

La pertractarea de ieri, 7 l. c. s'a terminat interogatoriul martorilor și comisarul guvernial Carrière și-a ținut rechizițioul, după-ce mai nainte tribunalul a declarat, că nu se consideră de competent a da loc cererii lui Labort, că se fie ascultați Schwarzkoppen și Panizzardi.

Carrière susține acuza față de Dreyfus și își bazează motivele cu deosebire pe depozițiile agravante ale generalului Roget. Depozițiile adevăresc — a zis Carrière — că numai un oficer din statul-major a putut comite trădarea. Roagă tribunalul a declara de vinovat pe Dreyfus și a-i dicta pedeapsă.

Tribuna Literară.

»Astra» și arta.

— Concertul dela Deva. —

»Familia», publicând programul concertului zice:

»Acest program arată, că concertul a fost la un nivel înalt; la aceeași înălțime s'a aventat și execuțiunea. Era o adevărată mândrie să asiti la un astfel de concert românesc. Ar fi greu să spunem, care a plăcut mai mult, căci — fără exagerare — toate și toți au încântat publicul, care aplauda frenetic. Era aproape la 11 când s'a terminat în mijlocul unui entusiasm general».

Concertanții nostri.

VI.

(Urmare și fine).

Ioan Dămian.

Și cum a știut el interpreta și farmecul doinelor noastre, vraja acordurilor melancolice, sentimentale, trăgănate ale cântărilor noastre românești!

Credeam, că-i imposibil, ca artistul școlăie germane, în care totul e hotărât, precis, măsurat, a școlăie aceleia, a cărei forță chiar în această precisiune consistă, care chiar și patima și sentimentul le cuprinde în semne și măsuri, care nu cunoaște »ad libitum«-ul, da! cugetam, că-i imposibil și firm, eram convins, că nu poate un artist străin, discipol al acestei școlăie, și nici-cum n'o să poată exprima fidel trăgănatul duios al doinelor noastre, și n'o să poată reda farmecul acela virgin al jalei din ele, și nici-cum n'o să poată interpreta natural erupțiunea aceea nemăiestrită, primordială a patimei și a sentimentului de dor ce ele cuprind.

Nu! Dar' dl. Dămian ne-a convins plăcut de contrarul. Ah! Ne-a dovedit respective, că d-sa nu e artist străin, nu! e artistul nostru, care deși cu școală străină, a rămas totuși Român, care simte, ba simte mai viu decât noi și știe reda mai mândru tot farmecul simplu din doinele noastre.

Ah da! Îl înțeleg acum. Și cât de frumos cânta. Precis, măsurat și totuși cu acea trăgănare duioasă a doinelor noastre. Fin, nuansat, ciselat și totuși redând atât de natural simplitatea patimei lor. Nemăiestrit și totuși atât de măiestru. Și cât de frumos răsuna doinele noastre cântate artistic, dar' cu adevărat simț românesc, cu acel sentiment, pe care doar' numai acela-l posedă, pe care de mic, din leagăn l-au alintat trăgănatel doine.

Român trebuie să fii, ca să știi cânta doine!

»Ciobanul... Par'că aud fremuital domol al frunzei din codru, doinitul de jale al vîntului sere... și cântul din fluier... »eu s'ermanul, bietul cioban... de parte, departe... duios, doinitor, trăgănat... »Măndruliță dela munte... cu forța sentimentului simplu exprimată în ea.

»Știi tu mîndro... rîzătoare, șagălnică, ușoară, sglobie...

Și cântul acela minunat al lui Șorban: »Mai am un singur dor... armonisarea măiestrelor versuri ale Eminescului: simplu, duios și lin, sentimental, ca o doină... și tainic, ca gândul eternei odihne...

Ah! toate, toate... și cât le-a cântat de frumos! Un Român numai le poate astfel preda!

Și cum cânta?... Își uitase par'că de sine, îi lăcrămau ochii și cânta, cânta... par'că nu era public... ca în desetul codrilor verzi de peste Murș, sub freametul frunzei de fag... și nu mai observa esact precisiunea notelor scrise, măsura tactului pus, nu... își asculta par'că numai bătaia inimei încă, bătaia de tact a simțului sau de fiu al codrilor verzi... Rotop de aplause... Transportat, uimit, pîtruns, răpit era publicul, răsmitînd în toată puterea lui farmecul nemăiestrit al doinelor dragi.

Un român numai, poate astfel cânta! Îl înțeleg pe Dămian. De patru ani nu fusese acasă. Dorul de acasă, de părinți, de frunzele verzi ale codrilor nostri... toate, toate înmagazinate în sufletul său simțit de artist — toate au erupt vulcanic în cântecul lui.

Încă nu-și văzuse părinții. După concert a alergat îndată acasă, ca după câteva zile să se reîntoarcă earăși în țeară străină, cu oameni străini, cu doine străine: la Berlin!

Pentru-ce nu ne putem noi oare reține artiștii acasă la noi?!

Și cum spunea el: »E bine, bine acolo, dar' nu știu, că totuși... doar' nu-i nicăiri ca acasă».

Și când a sosit, cum ne întreba de toate, de toate, de acasă... cum ne spunea, că la Soborin a auzit întâiul cuvînt românesc și cum îi venia să plîngă, să ridă de bucurie și cum se uita de cu drag la toate, la codri și văi, la munții albaștri în zare... la Murșul lin... și cum ne promitea, că ear' o să vină... eară și cât de curînd...

Da! o să vină. Și datorința noastră e să-l chemăm. Să ne chemăm artiștii, cari siliți sînt prin vitrega soarte, ca în alte țeri, la alte popoare să-și câștige pâinea și gloria, să-i chemăm și ospitali să ne întindem brațele, căci fii ai neamului nostru sînt ei. Să le prezentăm ocazia numai și ei cu fală ne-or face momente negrăit de frumoase și vecinic neșterse.

Adunările »Astrei» și ale »Fondului de teatru» ar trebui, — ca imitînd fericita idee a Devei — să fie tot atâtea foculare de concentrare ale tuturor forțelor noastre artistice — de cari doar' nu știam, dar' știm acum, că dispunem.

Dizi! Videant maiores!

Câte momente sublime de înălțare artistică ne-a prezentat doar' numai concertul din Deva. Mie îmi părea o clipă nespuse de frumoasă, răpăită dintr'un vis măreț al lumii senine de arte. A fost, a trecut... Dar' eu par'că continuam încă a trăi acea clipită de vis... Un vis frumos, măreț, sublim.

Mă simțeam înălțat, plutind ușor deasupra miseriei lumii comune. Simțeam par'că și eu pe frunte sărutul de foc al sfintelor muse, și împreună cu ei, cu tinerii meșteri ai artelor noastre, cutieram și eu întregul pămînt locuit de Români și pe unde treceam lacrimi nu mai curgeau și plînseset nu mai era și....

Dar' nu mai continuu; să continuăm în realitate, cu fapta.

Dizi! Videant etiamque maiores!

Victor Bontescu.

ASTRA.

Sedința comitetului central.

Ieri s'a ținut sedința lunară a comitetului central; a durat dela 4 până la 6 1/2. A presidat Preacuvioșia Sa vicarul Dr. Ilarion Pușcariu. Au asistat, pentru prima-dată, și câțiva membri suplenți. Comitetul s'a ocupat cu înființarea cursului pedagogic la școala de fete, împărțirea stipendiilor și alte afaceri curente. La 3 stipendii au concurat aproape 50 studenți, între cari peste 15 eminenți. Stipendiul de 50 fl. din fundațiunea »Dobăca» s'a dat lui Iuliu Hăfegan din Dergea; stipendiul de 60 fl. din fundațiunea »Marinovicu» lui Grigoriu Oșan din Chimitelnic și stipendiul tot de 60 fl. din fundațiunea »I. Roman» lui Virgil Nistor din Arpatac.

POSTA REDACȚIUNII.

»Goldene Krone«. Primit cu mulțumire; până la dorită revedere — cât mai curînd, salutare!

»Impresii dela Deva«. — se vor publica mîne la foită. — Cuvintele: poporism, civism, țeranism etc. sînt imposibile.

ECONOMIE.

Orz de Hanna.

— Comunicat dela Reuniunea română de agricultură.

Vestim prin aceasta pe proprietarii, cari au cumpărat dela noi sîmînță de orz Hanna, că direcțiunea bereriei Habermann de aici îmbie pentru orzul, ce i-s'ar vinde, prețul cel mai favorabil. Vînzătorii de orz se-și câștige dela comitetul »Reuniunii economice săsești» (strada Pintenului nr. 2) o adeverință despre orzul pus în vînzare.

Această adeverință se poate lua ori-cînd în primire. Li-se recomandă vînzătorilor a preda numitului comitet drept mostră circa 1/4 litru orz și totodată a-l încunoștința că orz dorește a vinde în hectoltri.

Sibiu, 6 Septembrie n. 1899.

Comitetul.

Din public.)*

MULȚUMITĂ.

La petrecerea de vară aranjată în comuna Basna, la 1 August st. n. 1899, în favorul școlăie gr.-cat. de acolo și a înființării bibliotecii populare, a încurs la casă suma de 111 fl. 80 cr. v. a., care au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Fam. Ioan Mihail, Orăștie 3 fl.; fam. Nagy Károly, D.-S.-Mărtin 3 fl.; fam. Onoriu Tilea, Sibiu, dl. G. Chelariu, prof., Brașov, fam. Moise Birtolon, not., Lăscud, fam. Șofron Oprea, propriet., Futac, dl. Pantelie Ivan, Boian, familia Romul Orbean, Iclănel, fam. Ioan Marienescu, dl. Dr. Elefrescu, București, dl. Sânta Béla, D.-S.-Mărtin, fam. Sim. Călușiu, D.-S.-Mărtin, câte 1 fl.; dl. căpitan A. Ștefănescu, Craiova, dl. Filon Coros, subnotar, câte 50 cr.; N. N. 30 cr.; dl. Gregoriu Simon 50 cr.

Primească toți acești domni, precum și cei-ce ne-au onorat cu prezența sincera noastră mulțumită.

Pentru comitetul aranjator:

Laurențiu Pascu, cassarul petrecerei.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Sosiți în Sibiu.

La 8 Septembrie n. 1899.

Hotel »Impăratul Romanilor»: Korácsny, proprietar din Chichiș; Stritzky cu soția, oficial din Cluj; Pick, econom din Ajnaeskő; Gohl, oficial din Budapesta; Ritschel din Kalivonik, Csaky din Budapesta, sublocotenent; Rubinstein, Wasservogel, din Viena, Tsuk din Budapesta, Fischer din Batonya, Vidor, Goldberger, din Budapesta, cedeți; Klein din Budapesta, Puskas din Cluj, Mayer, Kovaczky, Hoffmann, din Viena, Kebely din Arad, comercianți.

Hotel »Neurhrer»: Böse, sublocotenent din Viena; Haltrich, David, din Brad, Fabini din Cluj, ofieri de rezervă; Pongrácz, contabil din Blaj; Handel din Iolodul-mare, Weiner din Brașov, Helfer din Berlin, comercianți.

Hotel »Meltaer»: Stanen, căpitan din Viștea; Roman, preot din Lunca; Onișiu cu familia, jude de tribunal din Seghedin; Petrescu, oficial din Caracal; Trautmann, cadet din Budapesta; Klein, comerciant din Lugoj.

Cele mai bune copii le dă cerneala-copir neagră-violetă a lui Bayer.

Cea mai bună cerneală de scris e cerneala-Japan a lui Bayer.

Unde nu se capătă o liferează direct fabrica chimică a lui Eduard Beyer în Teplitz.

[178] 42-50

Bibliografie.

A apărut:

Din „Enciclopedia Română”, editată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii, după un interval destul de scurt a apărut fasc. 16, cuprinzând articolele Fuligo—Golescu. În acest fascicul aflăm numeroase articole de interes special românesc, ca: Gabrielescu, Gane, Gavra, Gavril, Gelu, George (mitrop), Georgescu, George Stefan, Gerasim Timuș, Ghenadie, Gheorghian, Ghera, Ghica, Gion, Giurgiu (Pataki) episcop, Goian, Goldiş, Golescu; apoi articole de literatură ca: „Gazeta Transilvaniei”, limba și literatura germană, etc.; articole de istorie, etnografie și geografie: Gaius, Galați, Galia, Galli, Gallia, Genua, Geografia, Georgia, Gepizi, Germani, Germania, Geți, Géza, Gheorghio, Gherla, Ghimeș, Gieschubel-Puchstein, Girondini, Giurgeu, Gleichenberg; articole de filosofie: Gândirea, Geniu, Gnostici, Gnosticism; biografii străine: Galilei, Gambetta, Garibaldi, Gaster, Gay-Lussac, Gladstone, Goethe, Gogol; articole diverse: Fumat, Fundațiune, Furnal (ilustr.), Galactometru, Gălbinaș, Gangrena, Gât, Gaz, Gelosia, Gemeni, Gen, Genealogia, Generațiune, Geologia, Geometria, Geotropism, Ghiata, Gibbon, Gimnasiu, Gimnastica, Gips, Gir (Giro), Glanda, Gloata, Glob, Glycosa, etc.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storck București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

Memoriile prințului Nicolae Șuțu, mare logofet al Moldovei — 1798—1871, un volum scris în limba franceză și publicat de dl Panaioti Rizos, a apărut în Viena zilele trecute. Volumul cuprinde patru părți și un număr de anexe. Interesează mai ales pe cei ce se ocupă de istoria relativ contemporană a României.

A apărut în tipografia noastră cartea „**Principiile politice**” (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și ceteț. Prețul 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictul între manevra dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatură științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vânzare în librăria institutului nostru.

„**Naționalitatea**”. Societatea noastră „Tipografia” a scos într-o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre „Naționalitate”. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nsotri limbajul frumos în care „Rosmarin” ai nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „Tribuna” s’a publicat mai întâiu. Vorba era numai ea interesante observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într-un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia” cănn a retipărit articolii din „Tribuna” în broșura de față. În extensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografia” societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nițescu	fl. —75
La tine copilă dragă. Romanță de Dorianu	—50
Toujours ayez argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann	—50
La blonde. Polca mazuca pentru piano de Sigismund Paulmann	—50
Turda. Marș patriotic de Paulmann	—50
Hora reginei. De Sig. Paulmann	—25
Sârba păpușelor. De Sig. Paulmann	—25
Marș turcesc. De Sig. Paulmann	—25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa	—50
Les fleurs de Maiu. Valse de Ant. Cirillo	1.—
Sârba ofierilor. De C. Dimitrescu	—50
La fille du Marin Vals de Ivanovici	1.—
Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps	—75
Liniste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide	1.—
Am plans. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo	—75
Siagurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo	—75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi	—25
Institutele-Unité. Vals pentru piano de Carol Decker	1.—
Sârba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu	—50
Sârba mirilor. De Const. Dimitrescu	—50
Iubileul. Marș de Gh. Fontino	—75
Surorile. Hora de Gh. Fontino	—50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu	—50
Zéphir. Polca mazuca de G. Ionescu	—75
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano I. Paschill. L’Amitie, vals	—50
Ai plans și tu vr’odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu	1.—
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu	—50
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu	—50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu	—75
L’Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu	40
De Brăila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu	50
Sârba Bucureștilor, pentru voce și piano Ioan D. Burlan	—50
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de Anton Kneisel	—50
Gas de quartie original. De Mayer Lutz	—50

La comanda de din afară se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear’ pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranță expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 8 Septembrie n. 1899.

Hârtie-moneta română	Cump.	9.36	vend.	9.42
Lire turcești				
Imperiali (15 R. aur)		18.95		19.05
Ruble rusești 100 R.		126.75		127.50
Galbeni		5.84		5.70
Napoleon-d’ori		9.51		9.56
100 Marce germane		55.57		59.—
Livre sterling		11.94		12.04

Bursa de Budapesta.

Din 6 Septembrie n. 1899.

Renta de aur ung. 4%	118.—
„ „ „ 4%	95.80
„ „ „ 4%	120.25
Imprumutul căilor ferate ung.	100.50
Bonuri rurale ung.	93.50
„ „ „ croate-slavone	99.75
Obligațiunile desp. regalilor	162.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	14.—
Renta de hârtie austriacă	100.—
„ de aur austriacă	100.—
„ de aur austriacă	118.—
Losuri austriace din 1860	137.—
Acțiunile băncii austro-ungare	904.—
„ de credit ung.	389.60
„ de credit aust.	377.30
Scrieri fondare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.67
Galbeni imperiaști	5.65
Napoleon-d’ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	55.90
London 10 Livre sterlingi	120.60

Bursa de Viena.

Din 6 Septembrie n. 1899.

Renta de aur 4%	118.15
Renta ung. v. c. 4%	95.45
Imprumutul căilor ferate ung.	119.50
Bonuri rurale ung.	99.80
„ „ „ croate-slavone	96.25
Renta de hârtie austriacă	100.20
„ „ „ argint austriacă	100.15
„ „ „ aur austriacă	118.15
Losuri austriace din 1860	137.40
Acțiunile băncii austro-ungare	905.—
„ de credit ung.	389.—
„ „ de credit aust.	376.50

Bursa de București.

Din 23 August v.

5% Renta perpetuă	4% Fonc. rur.	84
5% „ am. 1881 100	5% „ urb. Buc. 92 1/2	
5% „ „ 1892 100	5% „ Iași 86 1/2	
5% „ „ 1893 100	Banca Națion.	2780
5% „ „ 1894 87 1/2	„ Agricolă	346
4% „ „ 1889 89	„ României	
5% „ „ 90.94 90	„ de secont	306
4% „ „ 1896 90	Dac. Rom.	486
4% „ „ 1898 90	Națională	456
Convertite rurale	Patria	
5% Obl. c. B. 1888	Construcții	75
4% „ „ 1890	Basalt artificial	
5% „ „ 1895	Tramv. nou	
5% „ Fonc. rur.	Baia centrală	126

Pentru redacție și editură responsabile: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Pentru fiecare cuvânt se plătește 1 cr.
Pentru cuvintele tipărite gras 2 cr.
Taxa de inserțiune se poate trimite și în mărți postale.
Pentru anunțurile cu adresă sau post-restante se plătește timbru 30 cr.

MICA PUBLICITATE

Răspunsuri și deslușiri la aceste mici anunțuri dă gratuit administrația ziarului — cu graiul viu sau în scris, dacă se alătură un timbru ori o cartă de corespondență.

Pentru știri mărunte, întrebări, corespondență, informațiuni, anunțuri, reclame etc.

Două fetești ori doi copii
din casă bună se primesc pentru întreținere în o aleasă familie românească. La cine? Spune administrația. (25)

Gil dragă!

Ți-am perdut urma Am să-ți comunic lucruri importante și nu-ți mai știu adresa. Scrie-mi prin administrația „Tribunei” sub „Victor”. (26)

De închiriat

case noue în strada lungă (Langgasse). A se adresa la administrație. (13)

O fată.

Tinără și drăguță (așa-mi spun curesanii!) voeste să intre în corespondență cu un cavalier Idealul căutat se fie cu ochi albastru — ca unda mării... (24)

Caut un dicționar

român-german de Barcianu. Cine are de vânzare să-mi scrie la administrație sub „Filosof”. (27)

Un domn.

căpitan pensionat din România, bine situat, în etate de 47 ani, proprietar în Slănicul-Moldovei și Iași, actual-minte se află aici, dorește a se căsători cu o domnișoară

sau damă dela 25—30 ani, educată și bună menageră (28)

Caut să închiriez

cuartir.
Pentru 1 Octomvrie n. pe timp mai îndelungat. Cuartirul să aibă o cameră spațioasă și luminoasă și o culină. Prefer stradele liniștite. Oferte rog la administrația ziarului sub „Modest”. (19)

19067—1899 szám.

[277] 1-1

Hirdetmény.

A nagyszében-vizaknai törv. hat. közlön levő 1-ső számú hid helyreállítására vonatkozó munkák biztosítása céljából 1899. évi szeptember 15-én délután 10 órára Szebenvármegye alispánjánál a vármegyei ház tanácskozási termében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyzőnek ohajtók felhívtnak, hogy a fenti munkákat végrehajtásának elváltatására vonatkozó az előírányozott 1351 frt 67 kr. költség után számítandó és a részletes feltételekben előirt 5%-os bántpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatokat a kitűzött nap 9 órájáig a vármegye alispánjánál annyiával inkább adják, mert a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szebenvármegyei építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyszében, 1899. évi szeptember hó 7-én.

Reissenberger,

áispán.

Nici-când în viață

nu vi-se mai dă ocasiunea de a

ave pentru

numai 2 fl. 25 cr.

următoarele excelente și folositoare obiecte:

181 bucăți — enorm de ieftine.

1 frumos orologiu de buzunar, aurit, regulat pe minute, despre ce se dă garanție.

1 lant-panter de goldină.

2 inele imitațiune de aur, în cel mai nou fason, cu câte un similitubilizant.

1 foarte elegant portmoneu.

1 cravată frumoasă, modernă, ac de cravată foarte frumos.

1 copcie de cravată.

6 batiste fine.

2 butoni de manșete, cu mecanism.

1 buton de piept (chemisette).

1 buton patent pentru gulere, — 1 frumoasă sipcă de țigări.

10 frumoase cărți postale cu peisajuri.

— 20 cuvete compl.

100 obiecte folositoare și de trebuință.

Sperăm, că on. noastră clientelă se va grăbi să useze de această favorabilă ocasiune, fiindcă aprovizionarea nu mai e mare.

Spedările se fac cu rambursă, ori pe lângă trimiterea prețului înainte. În cas de neconveniență obiectele se primesc înapoi.

Se capătă exclusiv numai prin firma de export [276] 1-2

Adler et Co.,

Cracovia, strada Dietel nr. 62.

Se caută un învățăcel

din casă bună în prăvălia de coloniale și ferăfere a subscrisului.

Reflecțanții cari vor ave 2 clase gimnasiale sau reale sunt preferiți.

Buda Béla, comerciant,

Hunedoara (Vajda-Hunyad).

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

ATENȚIUNE!

PUBLICAȚII INSERATE!

ATENȚIUNE!

Reclama este sufletul întreprinderilor.

Calea îmbogățirii pardosită-i cu reclame.

Vreați să aveți comande numeroase?

Publicații inserate în

călindarele ce apar în

Tipografia noastră!!

Cele mai potrivite și mai cu succes reclame se fac prin inseratele publicate în călindare. Un an întreg stă reclama D-Voastră pe masa multor mii de cetitori ai călindarelor și astfel comanda trebuie să urmeze.

Publicați deci inserate în:

Călindarul Poporului

pe anul 1900

și în

Almanachul învățătorului român

pe anul 1899/1900.

Amendouă călindarele aceste apar în curând în tipografia noastră.

Băncile, societățile comerciale, comercianții, meseriașii și toți întreprinzătorii își fac cea mai bună și mai mare reclamă dacă publică inserate în Călindarul Poporului.

Autorii de cărți didactice și literare, librării, editorii de cărți și toți întreprinzătorii își fac o însemnată reclamă dacă publică inserate în Almanachul învățătorului român.

Prețuri foarte moderate.

Executare tehnică neîntrecută.

La inserate pe mai multe pagini dăm rabate însemnate.

Inserte mici și cele de o pagină le socotim cu 2—6 fl.

Tot ce privește inseratele atât în „Călindarul Poporului” cât și în „Almanachul învățătorului român” se se adreseze la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu (Nagyszében).

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut!